

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 36

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: 23/06/1999

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lư

Chư vị đồng học, chào mọi người. Hôm qua giảng đến “tích đức lũy công”, trong phần trích dẫn sách Liễu Phàm Tứ Huấn, chúng ta nói đến mục “cứu người lúc nguy cấp” của tùy duyên giúp người. Hôm nay, tiếp theo là “*khởi xướng xây dựng công trình lợi ích lớn*”. Phàm là có lợi ích cho xã hội, có lợi ích cho chúng sanh, đây đều là lợi ích chân thật. Nhưng thế nào gọi là lợi ích lớn? Điều này có quan hệ mật thiết với mục “cứu người lúc nguy cấp” đã nói ở phía trước; hay nói cách khác có thể cứu giúp chúng sanh nguy cấp là lợi ích lớn, có thể phòng ngừa đủ thứ tai họa, đó là lợi ích lớn. Giúp đỡ chúng sanh, nhất định phải biết phòng họa khi chưa xảy ra. Thế nào mới thật sự biết phòng họa? Cần phải có trí tuệ, hiểu biết phải phong phú. Thế là chúng ta liền nghĩ đến giáo dục mới là lợi ích lớn nhất. Từ trên thành quả của nó mà nhìn, thời xưa ở Trung Quốc, Khổng Lão Phu Tử dùng thân phận bình dân để làm giáo dục, tuy rằng đời sống vật chất của cả đời ngài là tương đối thanh bần, nhưng việc ngài làm là việc tốt chân thật, không những ảnh hưởng đương đại, ảnh hưởng lịch sử, mãi cho đến ngày nay sức ảnh hưởng của nó vẫn tồn tại. Không những không bị mất đi, mà xem thấy có vẻ như đang dần dần mở rộng. Quý vị nghĩ xem, lợi ích như thế nào mà có thể ảnh hưởng đến ngàn năm muôn đời như vậy? Cũng không thấy cách thức nào khác nữa, chỉ có giáo dục mới có thể sanh ra sức ảnh hưởng sâu xa như vậy.

Ở Ấn Độ xưa, Thích-ca Mâu-ni Phật là một tấm gương tốt, cũng là làm công tác giáo dục xã hội. Việc mà Khổng Tử và Phật-đà làm là một việc giống nhau, sức ảnh hưởng không thể nghĩ bàn như nhau. Bởi vì sự việc này thật sự có thể giúp người đoạn ác tu thiện, phá mê khai ngộ, có thể tránh được hết thảy tai nạn cho chúng sanh, thiên tai nhân họa cũng có thể tránh khỏi. Nếu nói tai nạn do con người tạo ra có thể tránh khỏi thì mọi người sẽ gật đầu, sẽ tin tưởng; nhưng tai họa tự nhiên, người Trung Quốc chúng ta gọi là thiên tai, cũng có thể tránh khỏi hay sao? Nhà Phật nói có thể. Vì sao vậy? “Y báo tùy theo chánh báo chuyển”, tâm người đoạn chánh, hành vi đoạn chánh thì hoàn cảnh sống của chúng ta cũng theo đó mà đoạn chánh, đây chính là nói rõ thiên tai sẽ tùy theo

tâm người mà sanh ra biến đổi. Chúng sanh không hiểu rõ đạo lý này, trong tâm suy nghĩ là niệm ác, việc tạo tác là hạnh ác thì sẽ chiêu cảm đến rất nhiều thiên tai nhân họa. Cho nên muốn khiến hết thảy chúng sanh lìa khổ được vui thì biện pháp duy nhất chính là giúp chúng sanh phá mê khai ngộ. Vậy là chúng ta biết được việc “khởi xướng xây dựng công trình lợi ích lớn” thì điều quan trọng nhất là giáo dục.

Nhưng nền giáo dục này, chúng ta cũng phải dùng lời của người nước ngoài để nói, vì người đời thường hay mê tín, nói rằng “trăng nước ngoài sáng hơn”. Vào thập niên 70, Tiến sĩ Toynbee nước Anh đã nói: “Có thể giải quyết vấn đề của thế kỷ 21 chỉ có Phật pháp Đại thừa và học thuyết Khổng Mạnh”, đây là người nước ngoài nói. Chúng ta từ chỗ này thể hội được chỉ có giáo dục của Phật-đà và giáo dục của nhà Nho mới có thể tạo nên lợi ích lớn nhất, giúp đỡ hết thảy chúng sanh khỏi nạn. Ai đi làm vậy? Người giác ngộ phải đi làm. Không có năng lực làm, nếu có mấy người chí đồng đạo hợp muốn học thì dạy ba người, dạy năm người, dạy tám người, mười người đều được. Chỉ cần bản thân thật sự hiểu rõ rồi, toàn tâm toàn lực đi làm, quyết không cầu danh văn lợi dưỡng, nhất định không cầu tự tư tự lợi. Chúng ta phải biết, Thích-Ca Mâu-Ni Phật năm xưa ở vườn Lộc dã cũng chỉ dạy có năm người, khởi nghiệp từ năm tỳ-kheo. Chân thật là cùng người làm việc thiện, chân thật là thành toàn việc thiện của người thì tự nhiên có một số người chí đồng đạo hợp đến cùng nhau học tập. Cho nên, Thế Tôn năm xưa giáo hóa, số người dần dần càng ngày càng nhiều, chúng ta đọc thấy ở trong kinh điển là 1.255 người, đây là lúc Thế Tôn dạy học, lúc học trò đông nhất là có nhiều như vậy.

Chúng ta thử xem ở Trung Quốc, nhiều đời tổ sư dạy học đều là tấm gương tốt nhất cho chúng ta. Địa điểm dạy học không nhất định là phải xây một đạo tràng, xây một ngôi trường học rồi mới có thể dạy học, vậy thì quá chậm rồi, sẽ không kịp nữa. Tùy lúc tùy nơi nhiệt tâm chỉ dạy, còn xây đạo tràng, xây trường học thì tùy duyên. Người chân thật hiểu rõ, người chân thật giác ngộ thì trong đời này không có gì là không tùy duyên qua ngày, cho nên tâm tình của họ thanh tịnh tự tại, điểm này rất quan trọng. Hơi có một chút tâm phan duyên, có một chút tâm tự tư tự lợi thì bạn liền có lo nghĩ, quý vị phải biết, lo nghĩ là tạo nghiệp, ý niệm cực kỳ vi tế cũng là tạo nghiệp, không chỉ ở hành vi. Chúng ta ở phần trước đã đọc qua câu chuyện Vệ Trọng Đạt, ý niệm cực kỳ vi tế thì đã tạo nghiệp. Nhất định phải đem ý niệm tự tư tự lợi nhỏ bỏ tận rễ, thuần túy chỉ có một ý niệm lợi ích chúng sanh, ý niệm lợi ích xã hội, như vậy mới tốt, tu học của chúng ta trong

đời này mới có thành tựu. Tương lai khi ra đi, khi vãng sanh mới tự tại, mới thanh thản, bản thân chân thật đã làm chủ được. Chúng ta phải hiểu đạo lý này, cái gì gọi là lợi ích lớn thì phải hiểu rõ, phải rõ ràng.

Thứ bảy là “*bỏ tiền của ra làm phước*”. Người thế gian không có ai mà không ưa thích giàu có, đối với sự giàu có này luôn cảm thấy càng nhiều càng tốt, chưa lúc nào biết chán. Tiền của tích chứa ở đó, nếu không biết dùng nó thì đó là đã tạo nghiệp, chính là tội lỗi. Thế gian này ngày nay còn có biết bao nhiêu nơi có nhiều người dân đói khổ ở các vùng biên địa, không có cơm ăn áo mặc. Chúng ta ở nơi đây thì cứ tích chứa, để người khác chịu đói khổ, bạn nói xem, cái mà bạn tu là phước hay là đang tạo ác? Tiền của, cổ thánh tiên hiền dạy chúng ta phải lưu thông thì mới có thể làm lợi ích cho hết thảy chúng sanh, cho nên tiền của tuyệt đối không thể tích, dùng hết rồi thì tốt, dùng hết rồi, không còn nữa là tốt nhất. Không có thì sao? Thanh tịnh rồi, hết việc rồi, bạn nói xem điều đó tự tại biết bao! Dùng tiền của là nhân quả, càng xả càng nhiều, càng nhiều càng phải xả. “Xả đắc”, ý nghĩa của hai chữ này chúng ta nhất định phải hiểu rõ. Hai chữ này có hai tầng ý nghĩa ở trong, thứ nhất là nói về nhân quả, xả tiền của là nhân, được tiền của là quả báo. Thế nhưng sau khi được tiền của rồi thì vẫn phải xả, phải đem những gì mà bạn đạt được cũng xả đi, trí tuệ của bạn liền khai mở. Cho nên, xả pháp thì được thông minh trí tuệ, xả cái gì sẽ được cái đó, nhân quả báo ứng tơ hào không sai.

Cho nên chư Phật Bồ-tát làm đủ loại thị hiện cho chúng ta, ở trong thị hiện thì điều nhiều nhất, rõ rệt nhất chính là bố thí, chính là xả. Trong chương hồi hướng thứ sáu của phẩm Thập Hồi Hướng trong kinh Hoa Nghiêm, chúng ta xem thấy không có gì mà không xả, mọi thứ đều có thể thí xả, xả được sạch sẽ, đó gọi là Phật, đó gọi là Bồ-tát, đó gọi là người chân thật giác ngộ triệt để. Người mê thì lo được lo mất, sống rất đáng thương, cả đời sống trong vòng lẩn quẩn của được mất, bạn nói đáng thương biết bao! Phật Bồ-tát thì không còn ý niệm được mất nữa, niệm niệm chỉ vì hết thảy chúng sanh. Tôi thường nói, giúp đỡ hết thảy chúng sanh, phục vụ hết thảy chúng sanh, nhưng mà tướng ta, tướng người, tướng chúng sanh, tướng thọ giả, bạn vẫn chưa buông xuống bạn vẫn chưa bỏ đi thì cái bạn tu được là phước báo thế gian, không thoát khỏi lục đạo luân hồi. Nếu như bạn xả hết bốn tướng rồi, như trong kinh Kim Cang nói, không tướng ta, không tướng người, không tướng chúng sanh, không tướng thọ giả, phát tâm phục vụ cho hết thảy chúng sanh, giúp đỡ hết thảy chúng sanh khổ nạn vô điều kiện, đây là đại thánh xuất thế gian, người này chính là Phật Bồ-tát. Bất luận thân phận mà họ thị

hiện là nam nữ già trẻ, là thuộc loại ngành nghề nào, đều là Bồ-tát hóa thân. Phải biết bỏ tiền của ra làm phước, tiền của không nên tích chứa, đừng sợ, tiền của tôi xả hết rồi, ngày mai tôi sống như thế nào đây? Đời sống ngày mai tốt hơn hôm nay, bạn không tin thì còn có cách gì nữa? Bạn phải biết đạo lý này, phải biết cách làm như thế nào.

Điều thứ tám là “*hộ trì chánh pháp*”. Chánh với tà là đối lập, tiêu chuẩn trong Phật pháp, nếu là tương ưng với chân tướng vũ trụ nhân sinh thì gọi là chánh pháp, trái ngược lại với chân tướng sự thật thì là tà pháp. Nhưng mà chân tướng sự thật này không dễ hiểu, những gì mà ở trong tất cả kinh luận Đại thừa nói đều là chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sinh, phải thường xuyên đọc tụng. Sự tuy phức tạp nhưng cũng có cương lĩnh, cũng có thể tìm ra đầu mối. Kinh Kim Cang là bộ kinh điển mà người Trung Quốc yêu thích nhất, lời gọn ý đủ, tiện cho việc thọ trì đọc tụng, thế nên mọi người ưa thích, nhà nhà đều biết. Trong kinh Kim Cang nói với chúng ta, chân tướng sự thật là gì? Chân tướng là không có bốn tướng: không tướng ta, không tướng người, không tướng chúng sanh, không tướng thọ giả, đó là chân tướng sự thật, nếu bạn chấp trước “ta, người, chúng sanh, thọ giả”, vậy thì sai rồi! Tư tưởng sai lầm, kiến giải sai lầm chính là nguồn gốc của tất cả tà vạy. Phật nói với chúng ta chân tướng sự thật là “mộng huyễn bọt bóng”, sự tồn tại của hiện tượng “như sương cũng như chớp”, bạn phải đem nó tham thấu.

Bạn thật sự đem nó làm rõ ràng, làm sáng tỏ thì bạn liền được đại tự tại. Vì sao vậy? Lý đã hiểu rõ, lý đã hiểu rõ thì tâm liền an, chúng ta thường nói “tâm an lý đắc”. Tâm vì sao an vậy? Đạo lý đã rõ ràng, đã sáng tỏ. Trong Tâm Kinh, vừa mở đầu: “Quán Tự Tại Bồ-tát hành thâm bát-nhã ba-la-mật-đa thời.” “Hành” đó là gì? Hành là hành vi đời sống, hành vi đời sống ở trong trí tuệ thậm sâu. Hay chúng ta nói cách khác, đời sống mà Bồ-tát trải qua là đời sống trí tuệ cao độ, chính là ý nghĩa câu thứ nhất trong Tâm Kinh, trải qua đời sống trí tuệ cao độ. Cho nên “chiếu kiến ngũ uẩn giai không”, đây là thông đạt hiểu rõ chân tướng của vũ trụ nhân sinh, tiếp theo là “độ nhất thiết khổ ách”. Đời sống của người thế gian có khổ, có tai, có nạn. Phật Bồ-tát không có khổ, không có tai, không có nạn. Do đây có thể biết, đau khổ, tai nạn là từ trong mê hoặc mà sanh ra, tự tại, chân lạc là có được từ trong giác ngộ. Từ chỗ này thì chúng ta sẽ thể hội được khái niệm chính xác của hộ trì chánh pháp, ý nghĩa câu này rất sâu. Chúng ta nhất định phải dùng nhiều thời gian một chút để nói rõ, điều này có quan hệ rất lớn đối với đời sống, xử sự, đối người, tiếp vật, tu hành chứng quả của chúng ta.

